

Onderwerp **Statenvoorstel concept ontwerp-Omgevingsvisie Groningen 2025-2050**

Dossiernummer	K22402	Wettelijke/bestuurlijke uiterste	
Documentnummer	2025-021231	beslisdatum Provinciale Staten	N.v.t.
Datum GS	25-02-2025		
Behandelaar	R. Lander, R. Drenth (planMER)	Opgelegde geheimhouding op	N.v.t.
Telefoonnummer	06-46337370, 0615109134		

Aanleiding

Met voorliggend voorstel bieden we uw Staten de concept ontwerp-Omgevingsvisie Groningen 2025-2050 (bijlage 1) aan. Het concept ontwerp is de uitkomst van het proces om te komen tot een nieuwe Omgevingsvisie onder de Omgevingswet. Het concept ontwerp borduurt voort op het [Koersdocument 'Dit is Groningen'](#) en het Ruimtelijk voorstel '[Dit is Groningen, Waardevol Groningen](#)'. Ook het plan-Milieueffectrapport (verder: planMER) maakt onderdeel uit van dit voorstel. We vragen uw Staten om ons opdracht te geven de ontwerp-Omgevingsvisie en het planMER ter inzage te leggen en advies te vragen aan de commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.).

Beslispunten

1. Gedeputeerde Staten opdracht te geven de ontwerp-Omgevingsvisie en het planMER ter inzage te leggen en advies te vragen aan de commissie m.e.r.

Argumenten**1.1 De concept ontwerp-Omgevingsvisie en het planMER voldoen aan de wettelijke vereisten uit de Omgevingswet.**

De Omgevingswet bepaalt de kaders voor de inhoud van de Omgevingsvisie, aangezien de Omgevingsvisie een wettelijk verplicht instrument is¹. In de Omgevingswet zijn ook de vereisten voor plan-milieueffectrapportages opgenomen. De concept ontwerp-Omgevingsvisie en het planMER zijn opgesteld conform de bepalingen in de Omgevingswet, zowel ten aanzien van procedure als op inhoud.

1.2 De vier opgaven uit uw Koersdocument zijn vertaald naar vijf ambities voor Groningen.

De vier grote opgaven uit uw Koersdocument, te weten: Ontwikkelen van een sterke structuur voor innovatie, kennis en werkgelegenheid; Bouwen aan een aantrekkelijke en gezonde woon- en leefomgeving; Toekomstbestendig maken van het landelijk gebied en Stappen zetten naar een CO2-neutrale provincie, zijn uitgewerkt tot vijf ambities voor Groningen:

¹ Nadere toelichting over de wettelijke kaders kunt u nalezen op:
<https://iplo.nl/regelgeving/instrumenten/omgevingsvisie/wegwijzer-omgevingsvisie/>

- Ambitie 1: Een gezonde, veilige en aantrekkelijke leefomgeving;
- Ambitie 2: Vitale en duurzaam bereikbare steden en dorpen;
- Ambitie 3: Een sterke structuur voor innovatie, kennis en werkgelegenheid;
- Ambitie 4: Een toekomstbestendig landelijk gebied;
- Ambitie 5: Naar betaalbare en duurzame energie voor Groningen.

De Omgevingsvisie is opgebouwd langs deze vijf ambities en bevat beleidskeuzes om de visie op 2050 te realiseren. Voor de toelichting op de ambities en beleidskeuzes verwijzen we u naar de inhoud van de concept ontwerp-Omgevingsvisie.

1.3 De Omgevingsvisie gaat uit van de identiteit van Groningen en is gericht op het verbeteren van de Brede Welvaart in onze provincie.

Voortbordurend op het ruimtelijk voorstel [Dit is Groningen, Waardevol Groningen](#) zet de concept ontwerp-Omgevingsvisie in op het behouden en versterken van de Groningse waarden en identiteit. Bijvoorbeeld door de inzet op cultuurlandschappen, kwaliteitsverbetering van kernen en buurten en de (door)ontwikkeling van regionale campussen.

1.4 De planMER-beoordeling toont aan dat het voorkeursalternatief (VKA) bijdraagt aan de realisatie van de vijf ambities van de provincie Groningen en de Brede Welvaart.

In het planMER zijn de beleidskeuzes in onze concept ontwerp-Omgevingsvisie (het voorkeursalternatief: dit is een selectie van mogelijke beleidskeuzes die in het planMER zijn onderzocht) aan de hand van de aspecten van Brede Welvaart beoordeeld. Hoofdstuk 9 van het planMER beschrijft de belangrijkste aandachtspunten en conclusies. Hieruit blijkt dat de beleidskeuzes bijdragen aan de Brede Welvaart in de provincie Groningen. Wel moeten de aandachtspunten in acht worden genomen bij de uitwerking van ons beleid. Op pagina 64 van de Omgevingsvisie staat specifiek benoemd op welke punten de PlanMER input heeft geleverd voor de Omgevingsvisie.

1.5 De concept ontwerp-Omgevingsvisie is tot stand gekomen in samenwerking met mede-overheden en de samenleving.

Bij de totstandkoming van de concept ontwerp-Omgevingsvisie zijn door de jaren heen verschillende werkwijzen gehanteerd en momenten georganiseerd waar mede-overheden en de samenleving hebben meegedacht over de inhoud van de nieuwe provinciale Omgevingsvisie. Onze participatieaanpak voor de Omgevingsvisie hebben we vormgegeven conform de notitie '[Werken aan participatie](#)'. Een overzicht met participatiebijeenkomsten maakt onderdeel uit van de concept ontwerp-Omgevingsvisie onder bijlage 1.

1.6 Om de Omgevingsvisie door PS vast te laten stellen, moeten de ontwerp-besluiten ter inzage worden gelegd.

Op de besluitvorming van de Omgevingsvisie is de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing (afdeling 3.4 Awb). Tijdens de terinzagelegging van de ontwerp Omgevingsvisie en planMER kan eenieder een zienswijze indienen op deze stukken. De zienswijzen zullen worden opgenomen in een Nota van Zienswijzen. Dit kan leiden tot aanpassingen van

de Omgevingsvisie en het planMER. Definitieve vaststelling van de Omgevingsvisie is een bevoegdheid van uw Staten. Het planMER en de Nota van Zienswijzen maken onderdeel uit van de definitieve Omgevingsvisie.

Kanttekeningen

1.1 De omgevingsvisie laat onvoldoende ruimte voor afwegingen op gemeentelijk niveau

Op basis van de Omgevingswet kunnen wij alleen taken en bevoegdheden uitoefenen op basis van een provinciaal belang, dat niet doelmatig en doeltreffend door gemeenten kan worden uitgevoerd. In de Omgevingsvisie benoemen wij onze provinciale belangen. Op basis daarvan pakken wij op een aantal thema's een regisserende rol. Specifieke invullingen worden in samenwerking met mede-overheden verder uitgewerkt, zoals de ruimte voor wonen in het buitengebied. We hebben zorgvuldig gezocht naar een evenwicht tussen sturing en flexibiliteit. Deze balans sluit aan bij de behoefte van gemeenten aan richting én maatwerk.

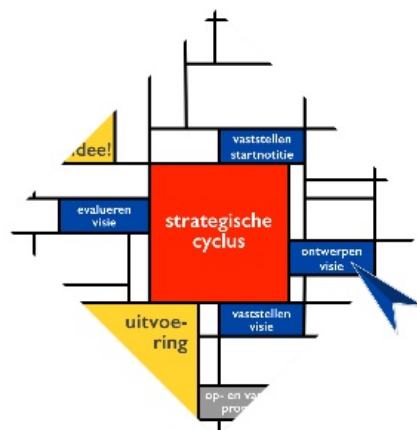
1.2 De concept ontwerp-Omgevingsvisie bevat onvoldoende aandacht voor de uitvoering en monitoring van het beleid.

Onder de Omgevingswet bestaat de mogelijkheid om de uitwerking en uitvoering van beleid te vatten in programma's. Wij zullen hier gebruik van maken, bijvoorbeeld bij het Programma Energie en het Programma Natuur, waar uitvoering en monitoring structureel worden geborgd. Op pagina 69 is beschreven welke programma's de komende jaren worden ontwikkeld. De voorliggende Omgevingsvisie bepaalt de kaders en ambitie voor de inhoud van de programma's.

1.3 De Passende Beoordeling toont aan dat significante gevolgen voor instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden als gevolg van de uitvoering van de Omgevingsvisie niet zijn uitgesloten.

De concept ontwerp-Omgevingsvisie bevat ontwikkelingen die risico's op significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden en een verhoogde milieudruk met zich kunnen meebrengen. Omdat stikstofdepositie-effecten niet zijn uit te sluiten, is een Passende Beoordeling opgesteld. Op pagina 63 van de concept ontwerp-Omgevingsvisie staat een interpretatie van de Passende Beoordeling en maatregelen die we naar aanleiding ervan nemen. Daarnaast staat op pagina 14 dezelfde een toelichting op de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 18 december 2024 over intern salderen in relatie tot de concept ontwerp-Omgevingsvisie.

Provinciale Staten zijn bevoegd om de Omgevingsvisie en het planMER vast te stellen. Het is uw visie voor de inrichting van de fysieke leefomgeving voor de lange termijn. De Omgevingsvisie is nu in concept gereed om ter inzage te leggen. Voordat wij hiertoe besluiten, vragen we u om ons hiertoe opdracht te geven en hiermee uw goedkeuring te laten blijken over de afgelopen fase van het proces om te komen tot een nieuwe Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie is het instrument waarmee u richting geeft voor de inrichting van de fysieke leefomgeving en voor de provinciale programma's die door ons worden vastgesteld. Daarom vinden wij het van belang om de concept ontwerp-Omgevingsvisie al aan u voor te leggen.

Eerdere behandeling in PS

Op [30-09-2020](#) hebben uw Staten de startnotitie Omgevingsvisie vastgesteld.

Op [28-09-2022](#) hebben uw Staten het Koersdocument voor de Omgevingsvisie vastgesteld.

Op [14-11-2023](#) bent u geïnformeerd over het Ruimtelijk voorstel NOVEX: Dit is Groningen, waardevol Groningen. Het ruimtelijk voorstel bevatte input voor de Omgevingsvisie.

Op [31-01-2024](#) bent u geïnformeerd over de hoofdlijnen van de ambities in de Omgevingsvisie en heeft u een aantal inhoudelijke stellingen besproken in relatie tot de Omgevingsvisie.

Op [27-02-2024](#) bent u geïnformeerd over de samenhang en planning van de visies, waaronder de Omgevingsvisie.

Verhouding Omgevingsvisie tot de Economische visie en de Leefbaarheidsvisie

De Omgevingsvisie is een wettelijk instrument die de provincie moet vaststellen en waarin de inrichting van de fysieke leefomgeving centraal staat. Alle drie de provinciale visies bevatten het strategisch beleid op hoofdlijnen. Op basis van de Omgevingsvisie wordt een Omgevingsverordening opgesteld die alle provinciale regels voor de fysieke leefomgeving bevat. De Economische visie en de Leefbaarheidsvisie hebben geen wettelijke status.

Het gemeenschappelijke doel van de drie visies is het versterken van de Brede Welvaart voor alle Groningers. De Economische visie richt zich daarbij op het niet-ruimtelijke economische beleid, zoals arbeidsmarkt, innovatie en het regionaal economisch beleid met potentieel ruimtelijke doorwerking. De Leefbaarheidsvisie focust op het niet-ruimtelijke sociale beleid, zoals welzijn en sociaal, gezond en goed wonen in Groningen. De Omgevingsvisie spitst zich toe op de ruimtelijk fysieke leefomgeving, zoals natuur, landbouw, mobiliteit en ruimtelijke kwaliteit.

Verhouding Omgevingsvisie tot programma's

De Omgevingsvisie is het wettelijke instrument waarmee uw Staten richting kunnen geven aan het beleid voor de gehele fysieke leefomgeving. Wij hebben een hoofdstuk programma's opgenomen op pagina 69 waarin wij aangeven welke programma's wij voornemens zijn op te stellen onder de Omgevingsvisie. De programma's worden door GS vastgesteld, dat is in de Omgevingswet geregeld. Een aantal programma's is inmiddels al vastgesteld, zoals het programma mobiliteit. Deze programma's passen binnen de kaders van de nieuwe Omgevingsvisie. Dit geldt ook voor de programma's die wij de komende tijd opstellen als uitwerking van de Omgevingsvisie. Wij betrekken u in het proces om te komen tot deze programma's.

Vervolg van de procedure en de rol van GS

Nadat uw Staten ons opdracht hebben gegeven om het ontwerp van de Omgevingsvisie ter inzage te leggen, stellen wij het ontwerp vast en leggen deze ter visie voor een periode van zes weken. Dit ontwerp kan onder meer nog redactionele, technische en visuele wijzigingen bevatten. De ontwerp-Omgevingsvisie wordt via Regels op de Kaart ontsloten. Daarnaast zetten we de ontwerp-Omgevingsvisie ook in PDF-vorm op onze website. In deze periode kan eenieder een zienswijze indienen. We vragen in dezelfde periode ook advies aan de commissie m.e.r. De zienswijzen en het advies van de commissie m.e.r. kunnen leiden tot aanpassingen aan de ontwerp-Omgevingsvisie. De zienswijzen voorzien wij in een Nota van Zienswijzen van een reactie. Na deze stap sturen wij de Omgevingsvisie, het planMER en de Nota van Zienswijzen ter vaststelling aan uw Staten. Na vaststelling in uw Staten wordt de definitieve Omgevingsvisie gepubliceerd in Regels op de Kaart en op de provinciale website.

De nieuwe Omgevingsverordening

Na publicatie van de ontwerp-Omgevingsvisie starten wij met een herziening van de Omgevingsverordening binnen de kaders van de nieuwe Omgevingsvisie. Deze brengen we in procedure na definitieve vaststelling van de Omgevingsvisie door uw Staten. U bent ook bevoegd voor het vaststellen van de Omgevingsverordening.

Participatie

De Omgevingswet schrijft voor dat we in de Omgevingsvisie verantwoorden hoe we burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere bestuursorganen hebben betrokken bij de voorbereiding. Ook dienen we aan te geven hoe we invulling hebben gegeven aan ons eigen participatiebeleid. In bijlage 1 van de Omgevingsvisie hebben we een overzicht opgenomen van alle participatiemomenten die hebben plaatsgevonden. Ook hebben we in het hoofdstuk Werkwijze een paragraaf opgenomen over participatie, zie pagina 65. Daarin staat onze participatieaanpak voor de Omgevingsvisie verwoord. We hebben ons eerst gericht op het in beeld krijgen van verschillende belangen, vervolgens op het vergroten van de kwaliteit van beleid en aanpak, en tot slot hebben we ons gefocust op legitimiteit en eigenaarschap onder stakeholders. Hiermee voldoen we aan het door uw Staten vastgestelde participatiedocument '[Werken aan participatie](#)'.

Advies

Wij stellen u voor het in ontwerp bij dit statenvoorstel opgenomen besluit vast te stellen.

Groningen, 27 02 2025

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

René Paas

Johan Koopmans

Bijlagen

Nr.	Titel	Doumentnummer
1	Concept ontwerp-Omgevingsvisie 2025-2050	2025-032745
2	Hoofdrapport PlanMER Omgevingsvisie Groningen	2025-032161
3	Achtergrondrapporten PlanMER Omgevingsvisie	2025-032160